

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29.12.1994, sp. zn. 13 Co 654/94, ECLI:CZ:KSOS:1994:13.CO.654.1994.1

Číslo: 39/1995

Právní věta: Je dána pravomoc soudu v České republice projednávat návrh na schválení rozhodnutí v podstatné věci týkající se nezletilého dítěte (§ 80 odst. 2 zák. o rod.), podaný opatrovníkem, který byl tímto českým soudem ustanoven (§ 78 odst. 1 zák. o rod.) a podléhá jeho pravidelnému dozoru (§ 80 odst. 1 zák. o rod.), i když jde o nezletilé dítě, které nemá státní občanství České republiky, ale má bydliště u opatrovníků, jenž nezletilé dítě vychovává, zastupuje je a spravuje jeho záležitosti místo rodičů.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 29.12.1994

Spisová značka: 13 Co 654/94

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Děti, Pravomoc soudu, Řízení před soudem

Předpisy: 94/1963 Sb. § 78 odst. 1
§ 80 odst. 2 209/1993 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 39/1995 sb. rozh.

Je dána pravomoc soudu v České republice projednávat návrh na schválení rozhodnutí v podstatné věci týkající se nezletilého dítěte (§ 80 odst. 2 zák. o rod.), podaný opatrovníkem, který byl tímto českým soudem ustanoven (§ 78 odst. 1 zák. o rod.) a podléhá jeho pravidelnému dozoru (§ 80 odst. 1 zák. o rod.), i když jde o nezletilé dítě, které nemá státní občanství České republiky, ale má bydliště u opatrovníků, jenž nezletilé dítě vychovává, zastupuje je a spravuje jeho záležitosti místo rodičů.

(Usnesení Krajského soudu v Ostravě z 29.12.1994, [13 Co 654/94](#))

Usnesením Okresního soudu v Karviné bylo zastaveno řízení o žádosti opatrovníka nezletilé V. B. o schválení rozhodnutí v podstatných věcech nezletilé, a to podání žádosti o povolení změny příjmení nezletilé a o žádosti o propuštění ze státního svazku občanů Slovenské republiky a nabytí státního občanství České republiky.

Proti tomuto usnesení podal opatrovník nezletilé odvolání, v němž vyjadřoval nesouhlas s postupem

soudu prvního stupně a dovozoval, že tímto usnesením dochází ke zkrácení práv nezletilé, jakož i jeho práv jako soudem ustanoveného opatrovníka. Domáhal se proto zrušení napadeného usnesení a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Soudem ustanovený kolizní opatrovník nezletilé se k podanému odvolání nevyjádřil.

Krajský soud v Ostravě svým usnesením zrušil usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Pravomocným rozsudkem okresního soudu ve Frýdku-Místku z 28. 3. 1991, č. j. P 511/87-88 (ve znění rozsudku Krajského soudu v Ostravě z 13. 6. 1991, sp. zn. 12 Co 274/91), byli rodiče nezletilé V. B. zbaveni rodičovských práv. Rozsudkem Okresního soudu ve Frýdku-Místku z 30. 9. 1991, č. j. P 511/87-130, byl podle ustanovení § 78 zák. o rod. opatrovníkem nezletilé V. B. ustanoven P. J.

Ve spise není doklad o státním občanství nezletilé V. B. a takový doklad nepředložil k výzvě soudu ani opatrovník nezletilé.

Opatrovník dítěte uváděl, že nezletilá V. B. je státní občankou Slovenské republiky a že je v jejím zájmu, aby tato nezletilá, žijící v jeho rodině v Čechách, měla občanství České republiky a také shodné příjmení s opatrovníkem.

Soud prvního stupně měl slovenské státní občanství nezletilé za prokázáno a řízení o obou předmětech zastavil s tím, že není dána jeho pravomoc ve smyslu čl. I. Závěrečného protokolu Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány, uveřejněné pod č. 209/1993 Sb.

Odvolací soud tento právní názor nesdílí a má za to, že i pro případ existujícího slovenského státního občanství nezletilé V. B. je pro řízení o schválení úkonu opatrovníka podle ustanovení § 80 odst. 2 zák. o rod. dána pravomoc Okresního soudu v Karviné.

Podle ustanovení § 2 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, se ustanovení tohoto zákona použijí, nestanoví-li něco jiného mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.

Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a o úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech (vyhlášená pod č. 209/1993 Sb.) neobsahuje ustanovení o soudní pravomoci ve vztahu k řízení ve věcech péče o nezletilé. Nic neuvádí k tomu ani Závěrečný protokol Smlouvy, který je její součástí. Čl. I. Závěrečného protokolu obsahuje jen úpravu pravomoci soudu pro řízení o právních vztazích mezi rodiči a dětmi, včetně úpravy pro dobu po rozvodu manželství, a čl. II se týká řízení o opatrovnictví a případného jeho přenesení na soud druhé smluvní strany za podmínek zde uvedených.

Článek II. uvedeného Závěrečného protokolu nelze vztáhnout na řízení ve věcech péče o nezletilé, když z jeho znění je nutno dovodit, že se týká opatrovnictví nad osobami omezenými nebo zbavenými co do způsobilosti k právním úkonům (§ 192 - § 193 o. s. ř.).

Pokud jde o ustanovení čl. I. Závěrečného protokolu, potom podle jeho první věty je k řízení o právních vztazích mezi rodiči a dětmi dána pravomoc soudu smluvní strany, na jejímž území má dítě bydliště v době zahájení řízení.

Při výkladu pojmu právní vztahy mezi rodiči a dětmi je třeba vycházet ze zákona č. 94/1963 Sb.

(zákonu o rodině), který v době uzavření uvedené smlouvy platil ve státech obou smluvních stran. To odpovídá i článku 31 odst. 1 Vídeňské úmluvy o smluvním právu (srov. vyhlášku č. 155/1988 Sb.), která vstoupila pro tehdejší ČSSR v platnost dnem 28. 8. 1987. Podle tohoto článku smlouva musí být vykládána v dobré víře, v souladu s obvyklým významem, který je dáván výrazům ve smlouvě v jejich celkové souvislosti, a rovněž s přihlédnutím k předmětu a účelu smlouvy.

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině (ve znění vyhlášeném pod č. 66/1983 Sb. a ve znění zákona č. 234/1992 Sb.), užívá pojmu vztahy mezi rodiči a dětmi jako názvu své druhé části, zahrnující mimo jiné i úpravu vztahů mezi dítětem a jeho opatrovníkem, ustanoveným mu podle ustanovení § 78 zák. o rod. namísto rodičů, kteří zemřeli, byli zbaveni rodičovských práv nebo nemají způsobilost k právním úkonům, včetně soudního dozoru nad výkonem opatrovnické funkce.

Lze tedy mít za to, že je dána i pro řízení o schválení úkonu opatrovníka podle ustanovení § 80 odst. 2 zák. o rod. ve vztahu k nezletilému občanu jedné smluvní strany pravomoc soudu druhé smluvní strany, který opatrovníka nezletilému dítěti ustanovil a vykonává pravidelný dozor nad plněním této funkce, přičemž nezletilé dítě má bydliště v obvodu tohoto soudu.

Otázku bydliště pak je třeba posuzovat podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. c) o. s. ř. jako místo, kde má dítě své bydliště na základě dohody rodičů, rozhodnutí soudu nebo jiných rozhodujících skutečností.

V tomto případě, v němž došlo k vydání soudního rozhodnutí, jímž byl ustanoven nezletilý opatrovník podle ustanovení § 78 zák. o rod., je bydlištěm dítěte bydliště soudem ustanoveného opatrovníka, který nezletilou vychovává, zastupuje a spravuje její záležitosti (§ 78 odst. 1 zákona o rodině).

Z těchto důvodů odvolací soud usnesení soudu prvního stupně zrušil podle ustanovení § 221 odst. 1) o. s. ř. a podle druhého odstavce téhož ustanovení věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.